

Villkor återställningar allmän platsmark

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Tekniska enheten
Centralgatan 2A
Telefon: 0224-360 00

Återställning i hårdgjorda ytor

Vid återfyllning upp till terrassytan skall ursprungliga massor användas i samma ordning som de ursprungligen låg eller material med samma tjälfarlighetsklass eller enligt normalsektion. Förutsättningen är att de är fria från asfaltkakor, virkesavfall, lera och skräp.

Ledningsägaren/Byggherren bekostar alla åtgärder i allmän platsmark som görs i samband med ledningsarbetet. Ledningsägare/Byggherren ansvarar för återställningen upp till bundet bärlager alternativt slitlager där bundet bärlager ej förekommer.

Ledningsägaren/Byggherren ansvarar under perioden 1 maj-15 september för tillsyn och underhåll av grävningen i 30 dagar efter grävarbetets slut.

Vid avslutat arbete meddelas Gatuvansvarig på Heby Kommun för besiktning och godkännande innan övertagande.

Geotextilduk måste läggas på terrassbotten när återfyllningsmaterial tillhör materialtyp 4-6 (siltig morän och lera) enligt senaste AMA. Förstärknings- och bärlager av krossmaterial utförs enligt krav i TRVK Väg.

Krossmaterial	Gator/vägar	Gång- och cykelväg
Bärlager 0-40	80 mm	80 mm
Förstärkningslager 0-63 till 0-125	420 mm	420 mm

Asfalt

Schaktkanter skall sågas genom alla beläggningslager (skärning får endast användas vid schaktöppning). Formen på schakten ska vara kvadratisk eller rektangulär samt följa gatans huvudlinjer. När kommunen tar över återställning måste befintlig asfalt rensågas minst 0,5 m utanför schaktöppningen på varje sida. Om det uppkommit tryckskada i asfalten skall man utgå från det bredaste stället och skära 0,5m utanför tryckskadorna så kanterna blir och ytorna rektangulära.

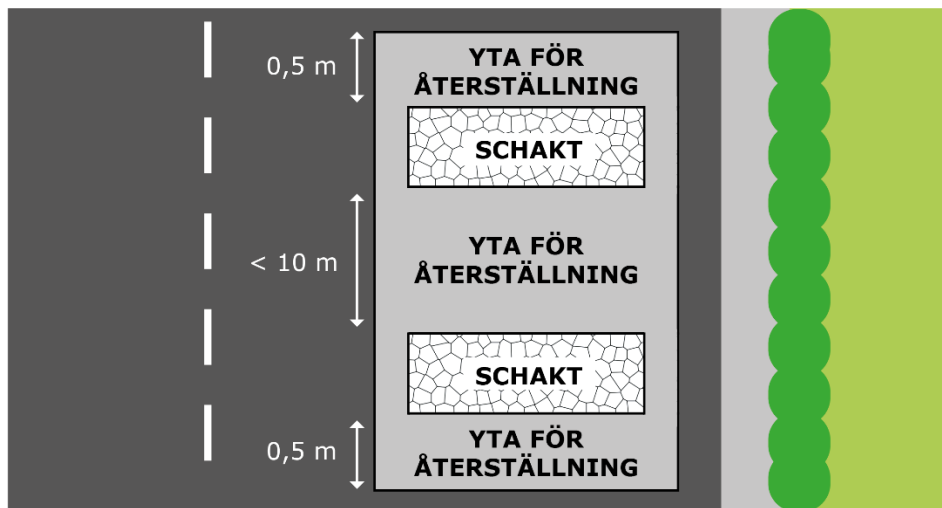
Schaktöppningens överkant måste vara minst 1,5 m bred inklusive sågade kanter, för att effektiv packning ska kunna ske.

Vid förläggning i "vinge" byts hela vingen ut med ny asfalt mellan körbana och gräns. Vid schaktreparation i körbana ska beläggningskanten anpassas till befintliga körfält och läggas så att den hamnar utanför hjulspåren. Om avståndet mellan schaktkanten och fast anläggning,

kantstöd eller gamla lagningar är mindre än 0,5 meter beläggs hela mellanrummet på ledningsägaren/byggherrens bekostnad.

Kvarvarande beläggningsytor som är mindre än 25 m² avlägsnas och ytan förses med ny beläggning på ledningsägaren/byggherrens bekostnad.

I de fall det rör sig om tvärgående schakter med ett avstånd på 10 m eller mindre mellan schakterna ska hela ytan mellan schakterna beläggas.

Utgör schaktreparationsbredden mer än 50 % av körbane-, gångbane-, cykelbane- eller körfältsbredden ska hela bredden beläggas. Även i belagda trottoarer, gångbanor och refuger, GC-vägar som är 3,2 meter bred eller smalare ska hela bredden beläggas.

Betäckningar inpassas av kommunen till förhållande mot ny beläggningsyta. Vid byte av betäckning står Heby kommun för materialkostnader av ny betäckning.

Återställning av asfaltslager görs med samma eller likvärdiga asfaltsprodukter som den befintliga vägen består av.

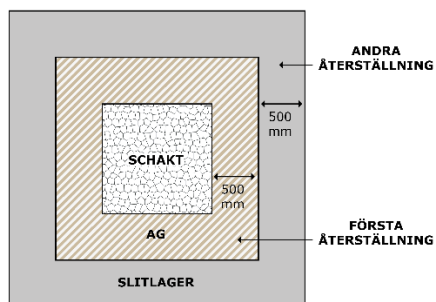
Återställning i ny belagda ytor

Schakt i ny asfaltbeläggning (högst 5 år gammal) får endast ske i akutfall. Vid dessa tillfällen ska gatuansvarig på Heby Kommun kontaktas innan åtgärd utförs.

Huvud- och bussgator

Dimensioneringstabell	Huvud- & bussgator
Slitlager	40 mm
Bundet bärlager, AG	100 mm
Obundet bärlager	80 mm
Förstärkningslager	420 mm
Summa överbyggnad	640 mm
Minsta fyllnadshöjd till ledning	740 mm
Typ av slitlager	ABS eller specialprodukt

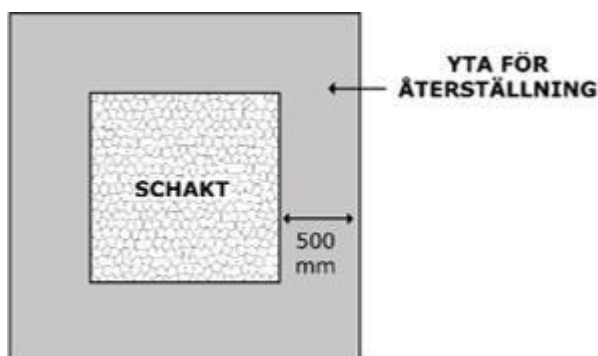
Återställning med asfalt på huvud- och bussgator eller schakt i ny asfaltsbeläggning ska ske i två etapper. Första året återställs schakten med AG hela vägen upp till schakt kant (tjocklek 140 mm) Året efter fräses befintlig yta samt ytterligare 0,5 m runt återställningsytan bort och ersätts med slitlager (tjocklek 40 mm).

Lokal- och bostadsgator

Dimensioneringstabell	Lokal- & bostadsgator
Slitlager	40 mm
Bundet bärlager, AG	50 mm
Obundet bärlager	80 mm
Förstärkningslager	420 mm
Summa överbyggnad	590 mm
Minsta fyllnadshöjd till ledning	690 mm
Typ av slitlager	ABS, ABT

Återställning med asfalt på Lokal- och bostadsgator sker normalt i en etapp men kan i vissa enstaka fall utföras i två etapper. På körbanor placeras beläggningsskarven i mittlinje, körfältlinje, kantlinje eller mellan hjulspår.

Gång- och cykelvägar

Dimensioneringstabell	Gång- & cykelvägar (GC)
Slitlager	40 mm
Bundet bärlager, AG	0 mm
Obundet bärlager	80 mm
Förstärkningslager	420 mm
Summa överbyggnad	540 mm
Minsta fyllnadshöjd till ledning	640 mm

Typ av slitlager	ABT
------------------	------------

Återställning med asfalt på Gång- och cykelvägar sker i en etapp.

GC-vägar som är 3,2 meter bred eller smalare ska hela bredden beläggas.

Gångbana, trottoar och vinge

Dimensioneringstabell	Gångbana och vinge
Slitlager	40 mm
Bundet bärlager, AG	0 mm
Obundet bärlager	80 mm
Förstärkningslager	330 mm
Summa överbyggnad	450 mm
Minsta fyllnadshöjd till ledning	550 mm
Typ av slitlager	ABT

Gångbanor smalare än 1,5 m skall alltid beläggas hela bredden. Vid anslutning mot kantstöd ska asfalten läggas 2-5 mm högre än kantstödet.

Renskuren asfalt

Den gamla beläggningen som Heby Kommun tar bort enligt återställning i hårdgjord yta kommer att bekostas av ledningsägare/Byggherren.

Grusvägar

Formen på schakten ska vara kvadratisk eller rektangulär samt följa vägens huvudlinjer. Innan återställningen påbörjas så måste slitlagret tas bort minst 0,5 m utanför schaktöppningen på varje sida. Schaktöppningens överkant måste minst vara 1,0 meter bred, inklusive borttaget slitlager, för att effektiv packning ska kunna ske.

Dimensioneringstabell	Grusvägar
Slitlager	70 mm
Bundet bärlager, AG	0 mm
Obundet bärlager	80 mm

Förstärkningslager	420 mm
Summa överbyggnad	570 mm
Minsta fyllnadshöjd till ledning	670 mm
Typ av slitlager	0-16 krossmaterial

Återställning med grus på grusvägar sker i en etapp. 0,5 meter av grusslitlager runt schaktöppning tas bort.

Sten- och plattor

Gatstensbeläggning

Bär- och förstärkningslager utförs enligt AMA. Bundet bärlager av asfalt, tjocklek 150 mm, påförs alltid vid gatstensbeläggning där biltrafik förekommer. Bundet bärlager av asfalt kan ersättas med cementgrus eller markbetong. Ovanpå bärlagret påförs 30 mm sättsand och avjämnas med rätskiva. Återställning innefattar även att gatsten minst 500 mm utanför schaktkant ska sättas om.

Plattor och marksten

Bär- och förstärkningslager utförs enligt AMA. Bundet bärlager av asfalt, tjocklek 150 mm, påförs alltid vid gatstensbeläggning där biltrafik förekommer. Bundet bärlager av asfalt kan ersättas med cementgrus eller markbetong. Ovanpå bärlagret påförs 30 mm sättsand och avjämnas med rätskiva. Vattenavledningen ska vara god. Återställning av plattor samt marksten kan vid överenskommelse återställas av ledningsägare/byggherre.

Kantstöd

Granitkantsten, ramsten och gatsten i linjeskift sätts i sättsand och riktas noggrant. Efter stoppning och stötning ska stenarna bilda raka sträckor/jämna kurvor i såväl plan som höjdded. Kantstöd mot växtyta ska gjutas med betong på bägge sidor. Detta gäller även allmänt där risken för påkörning av stödet är stor. Stenarna ska vara sorterade i såväl storlek som färg, stenar av ungefär samma bredd sätts vid varandra.

Betongkantsten ska bilda raka sträckor/jämna kurvor i såväl plan som höjdded. Kantstöd mot växtyta ska motläggas med asfalt. Underliggande asfaltslager läggs med minst 200 mm ut bakom kantsten. Detta gäller även allmänt där risken för påkörning av stödet är stor.

Vid återställning av kantsten i gångpassager kommer kantstenshöjden anpassas för synskadade och rullstolsburna.

Vägmarkeringar

Återställning av vägmarkering utförs med termoplastisk ovanpåläggningsmassa och utförs enligt grundregler i VMF (Vägmärkesförordningen).

Vägmarkering som i samband med schakt försvunnit ska beställas hos Gatuansvarig på Tekniska enheten Heby och bekostas av byggherren.

Markering för stopplinje, väjningslinje och övergångsställe kommer att ersättas inom 20 arbetsdagar efter utförd återställning. Gäller oavsett om det är en tillfällig återställning eller ej.

Återställning vintertid

För grävningar utförda under perioden 16 september-1 maj gäller att ledningsägaren/Byggherren svarar för tillsyn och underhåll. Detta avser sådant som vinterväghållning, sättningar och andra skador på beläggningen/ytan. Provisorisk återställning kan utföras med minst 5 cm varm asfalt, om inte varm asfalt finns att tillgå kan kallasfalt användas. Provisorisk återställning tas ur och återställning görs enligt Heby kommun återställning i hårdjordyta.

Återställning i vatten

Vid grävning i vatten behövs särskilt tillstånd om vattenverksamhet från Länsstyrelsen i enlighet med Miljöbalken, i vissa fall krävs vattendom från Mark- och Miljodomstolen. Återställning regleras av Länsstyrelsen i samband med tillståndet. För att underlätta återställningen så har Länsstyrelserna tagit fram dokumentet "Vägledning för muddring och kvittblivning av muddringsmassor".

Återställning park- och naturmark

Vid återställning av park- eller naturmark återställs marken av ledningsägare/byggherre till ursprungligt skick. Samråd med kommunen (i regel grönyteansvarig) ska alltid ske vid nyplantering av träd och buskar. Garantiskötsel och etableringskötsel av växlighet som återplanteras eller ersätts skall bekostas av ledningsägare/byggherre.

Gräsytor

Ytan skall återställas till ursprunglig utformning eller bättre utan dröjsmål då schaktarbetet är klart av ledningsägare/byggherre. Körspår och skador på upplagsplatser ska åtgärdas och återställas.

Gräsmattan måste efter återställande kunna klippas med gräsklippare. Det betyder att inga stenar, rötter eller grenar får vara synliga. Jordklumpar över 35mm ska fördelas sönder. Ytan skall vara slät och uppbyggd så att det inte uppstår sättningar. Ytan skall besås med gräsfröblandning med en samansättning som motsvarar gräset på omgivande gräsytor.

Vid återställning i gräsytor med intensiv användning kan kommunen ställa krav på återställning tex med färdig grästorv.

På naturgräsmarker som slåsträs ska det efter återställningen inte förekomma stenar, rötter eller annan förorening synlig i översta lagret.

Efter avslutad grävning

Slutrapport

När arbetet är färdigställt ska ärendet slutrapporteras till Tekniska enheten Heby och markägare. Digitala ritningar och underlag överlämnas till alla berörda intressenter. Mät data lämnas in till kommunens karttekniker på Mark och planeringsenhet DWGformat samt koordinatsystem SWEREF 99 1630

Besiktning

Ledningsägare/Byggherre kallar Heby Kommun till slutbesiktning. Åtgärdas ej besiktningsanmärkning inom angiven tid äger kommunen rätt att åtgärda denna på byggherrens bekostnad

Efterbesiktning

Vid efterbesiktningen kontrolleras dels om tidigare noterade besiktningsfel är avhjälpna och om det eventuellt har uppstått så kallade följdfel.

Garantibesiktning

Garantibesiktning påkallas av byggherren och verkställs före utgången av garantitiden, om inte parterna avtalat om annat. Syftet med garantibesiktningen är att pröva förekomsten av fel som framträtt under garantitiden, dvs. fel som vid slutbesiktningen inte upptäckts. Vid garantibesiktningen ska inte besiktningsman notera sådant som lämnats utan anmärkning vid slutbesiktningen.

Byggherren kallar Heby Kommun till garantibesiktning, görs ej detta löper garantin på tills garantibesiktning skett.

Dokumentation

Byggherren ansvarar för att lämna över korrekt ifylld egenkontroll till Heby Kommun i projektavslut. I de fall underlag tillrelationshandlingar krävs ansvar byggherren för att dessa lämnas över till Heby Kommun (Lantmäteri och Geografisk Information). Byggherren ansvarar för att kunna uppvisa att samtliga beslut och tillstånd har följts under byggtiden.

Framtida underhåll

Vid alla schaktarbeten i gaturum försämras markegenskaperna efter återställningen. Dessa försämringar kan bestå av sättningar, sprickbildning, potthål. Dessa skador visar sig normalt sett inte direkt efter återställningen utan ett antal år senare. För att täcka en del av kostnaderna för att åtgärda skadorna tas en avgift ut från ledningsägare/byggherren. Denna kostnad är 30% påslag på kommunens samtliga återställnings kostnader.

Garantitider

För återställning i parkmark gäller fem års garanti inklusive växtmaterial.

Felaktiga återställningar

Återställningar som ej uppfyller satta krav och riktlinjer kan behöva göras om på bekostnad av ledningsägare/byggherren. Görs inte detta efter uppmaning kan Heby Kommun själv återställa ytan och fakturera kostnaderna på ledningsägare/byggherren.

Påföljder

Senareläggningar

Heby Kommun förbehåller sig rätten att senarelägga planerat arbete för att förhindra att konflikter uppstår mellan arbetets utförandetid och allmänhetens behov. Heby Kommun kan även kräva att arbetet skjuts upp tills dess att alla tillstånd och utredningar finns.

Avbrytande

Heby Kommun förbehåller sig rätten att omgående avbryta pågående arbete om det framkommer att arbetsmiljö, tillstånd, TA-planer, dokumentation inte finns eller inte följs.

Sanktionsavgifter/vite

Med sanktionsavgift menas en avgift som åläggs ledningsägare/byggherren då denne med eller utan uppsåt inte följt grävanvisningarna.

Om byggherre förfar egenmäktigt, dvs. gräver utan godkänt tillstånd eller bryter mot grävstillståndet utan dispens från kommunen, kommer ett föreläggande av sanktionsavgift att ske.

Även skada på mark, anläggning eller annan anordning utanför tillståndsytan kommer att debiteras ledningsägare/byggherren efter skadans omfattning och framtida underhåll.

Utrustning såsom belysning, bänkar, staket, lekutrustning mm. som kommer till skada ska ersättas av ledningsägare/byggherren med nytt material. Kommunens anvisningar för godtagbar ersättning gäller.

Sanktionsavgift vid överträdelse av trädets skyddszon beräknas utifrån en värdering av trädet och av skadornas omfattning. Värdet på trädet baseras på vad det skulle kosta att anskaffa och etablera ett träd av samma art och storlek på platsen. Lägsta kostnad för överträdelse är 5000 SKR.

Kommunen värderar och anger sanktionsavgift för träd som skadas vid grävning enligt Ekonomisk värdering av urbana träd – Alnarpsmodellen, SLU:s Rapport 2013:13.

Taxor/viten

Grävstillstånd och trafikanordningsplan (TA- plan). Taxan/avgiften avser Taxa 2024 regleras årligen av Kommunstyrelsen. Aktuell taxa se Heby.se

Tillstånd

- Grävstillstånd och TA- plan 2 000 kr
- TA- plan där grävstillstånd inte är tillämpligt 1 500 kr
- Grävstillstånd där TA- plan inte är tillämpligt 1 500 kr
- Tidsförlängning av handlagt grävstillstånd 500 kr
- Tidsförlängning av TA- plan 500 kr
- Ändring av handlagt grävstillstånd 1 500 kr
- Ändring av TA- plan 1 500 kr

Skyndsam handläggning (mindre än fem arbetsdagar innan arbetets start (gäller ej akuta arbeten, vattenläcka, kabelbrott, olycka eller motsvarande) 3 000 kr

Viten

- Godkänt grävstillstånd saknas 15 000 kr
- Godkänd TA- plan saknas 15 000 kr
- Om inte tidsförlängning begärts minst fem arbetsdagar innan sluttid (grävstillstånd och TA- plan) 1 000 kr/dygn
- TA- planen saknas på arbetsplatsen 2 500 kr
- Om entreprenören inte uppfyller kraven enligt särskilda villkor 2 500 kr/krav
- Godkänd TA- plan inte är tillämplig 10 000 kr Underlåtenhet att följa TA- plan 10 000 kr
- Om arbete påbörjas och grävstillstånd saknas tillkommer en förhöjd ansökningsavgift 15 000 kr
- Om arbete påbörjas och TA- plan saknas tillkommer en förhöjd ansökningsavgift 15 000 kr
- Utmärkningsansvarige saknas på arbetsplatsen eller inte är nåbar på en fast arbetsplats 3 000 kr
- Om mark tas i anspråk eller schakt sker utanför entreprenörområdet 5 000 kr/kalenderdag samt åläggs att återställa ytan enligt besiktningsmans bedömning.
- Personalen saknar godkänd utbildning eller visar tydligt brist på kompetens 3 000 kr

- Personalen saknar varselkläder eller brister i varselkläder förekommer 2000 kr/ person
- Grundläggande vägmärken i godkänd TA-plan saknas som exempelvis A 20, X1 eller C 31 10 000 kr
- Enstaka detaljer saknas eller är bristfälliga 3 000 kr
- Det går inte att komma fram och/ eller det är farligt att ta sig fram i trafikzonen 15 000 kr
- Personalen på plats inte medverkar till att anmärkning åtgärdas vid anmodan 3 000 kr
- När grundläggande avstängning inte är utförd, inte följer godkänd TA- plan, eller arbetsområdet är farligt för trafikanter och/eller personal 20 000 kr
- Avsaknad av dokumenterad egenkontroll 5000 kr/ grävstillstånd
- Vid tillfälliga störningar såsom bristande snöröjning eller halkbekämpning inom arbetsområdet 4 000 kr
- Om fordon eller maskiner som används i arbetet, där det klart framgår av TA- planen att dessa ska rymmas innanför den fysiska avstängningen, istället vistas i trafikzonen 3 000 kr
- Trafikanordningsmaterial har lämnats kvar efter att arbetet avslutats 3 000 kr

Samtliga avgifter är angivna exklusive moms

Övrigt

Om brister inte åtgärdas eller är av det slag att det anses vara farligt för trafikanter och/ eller personal har Heby kommun rätt att stoppa arbetet tills bristerna är åtgärdade. Vid grovt åsidosättande av bestämmelser äger Heby kommun rätt att stänga av ansvarig arbetsledare upp till 2 år vad gäller arbete i kommunens allmänna och offentliga mark. Att ta ut en avgift för att täcka självkostnaden för kommunens tjänster har stöd i kommunallagen (2017:725) 2 kap. 5 och 6 §

Avgifter ska tas ut för att täcka kostnaderna för handläggning. Kostnaden inkluderar även att handläggare kontrollerar platsen.

Vid skadegörelse eller skada på egendom för tredje man utgår ersättning i enlighet med försäkringsbolags bedömning.

Polisanmälan

En polisanmälan kan göras av tillsynsmyndigheten (Bygg och miljö Sala Heby) om:

- Ett arbete som kräver tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna utförs utan ett sådant tillstånd.
- Om grävning utförs i förorenad mark, eller att föroreningar påträffas vid grävarbete, utan att kontakt tas med tillsynsmyndigheten.

Vid egenmäktigt förfarande kan en polisanmälan även göras av andra avdelningar inom Heby Kommun.